

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

С Т А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Диана Маринова Маринова; УНСС, Юридически факултет*

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по научна специалност „Международно частно право“, професионално направление 3.6. Право

1. Информация за конкурса

Участвам в състава на научното жури съгласно Заповед № РД – 141/30.05.2024 г. на Ректора на Бургаски Свободен Университет (БСУ) по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в БСУ, професионално направление 3.6. Право (Международно частно право), обнародван в ДВ., бр. 29/02.04 2024 г.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

Кандидат за заемане на академичната длъжност „доцент“ е Емине Хасан Иляз.

Завършила е юридическото си образование в БСУ през 2006 г., след което през 2019 г. г. е придобила ОНС „Доктор“ по научна специалност „Международно частно право“ в Истанбулския университет - Република Турция.

Кандидатката е адвокат, член на Адвокатска колегия – Бургас от м. април 2023 г. до момента. Била е юридически консултант в „Емаля Лигъл- Адвайс“ ЕООД, външен експерт – обществени поръчки към община Бургас, както и юрисконсулт в „Стройконсулт Бургас“ ООД. Работила е в Областна администрация – гр. Бургас като младши експерт.

Владее английски език.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент в БСУ.

Кандидатът е изпълнил изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ в БСУ.

По Раздел I – национални минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, всички изисквания са преизпълнени, като от общо изискуеми 400 т. от групи А, Б, В, Г, Д и Е, са достигнати 450 т. По Раздел II – Допълнителни изисквания за БСУ съгласно ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, също са изпълнени всички изисквания.

4. Характеристика и оценка на научните трудове и публикации. Научни и научно-приложни приноси.

Основното направление в научно-изследователската дейност на Емине Иляз е международното частно право. Представила е хабилитационен труд на тема „Енергийните инвестиционни спорове в контекста на международния арбитраж“, научни статии в индексирани и реферирани световни бази данни и в нереферирани списания, както и доклади от научни форуми.

4.1. Научни приноси в хабилитационния труд

Хабилитационният труд е първото цялостно систематизирано монографично изследване в българската правна литература, посветено на енергийните инвестиции в международния арбитраж.

Структурата е логично изградена и отговаря на поставените цели на разработката. Тя включва увод, пет глави, заключение и библиография. Печатното издание е с общ обем от 306 страници. Използваната литература съдържа 203 източника, сред които на български език – 26 и на английски език – 177. Бележките под линия са 1424.

Монографията е актуална предвид нарастването на енергийните инвестиционните спорове.

Научният принос в първа глава е разширеният правен анализ на инвестиционното право, арбитражното производство, инвестиционните споразумения, както и на Договора за Европейската харта (ДЕХ) и Споразумението NAFTA. Изследват се основните характеристики на международното инвестиционно право, неговите източници (с. 25-29) и инвестиционния арбитраж (с. 32 и сл.).

Във втората глава е дадена е дефиниция на понятията „инвестиция“, „енергийна инвестиция“, „енергийна инвестиция в ДЕХ“, „инвеститор“, „инвестиционен спор“ (с. 53 и сл.), като подробно са проучени и задълбочено изследвани източниците на инвестиционния спор (с. 103 и сл.). В това се изразява приносният момент. Така се създава правилна теоретична основа на определянето на компетентността на органите за разрешаване на енергийните инвестиционни спорове.

Безспорен научен принос, постигнат в третата глава, е анализът на компетентността на органите за уреждане на споровете (с. 138 и сл.). Свързан с него е и научно-приложният принос, който се изразява в разглеждането на механизма за разрешаване на спорове в ДЕХ и NAFTA, както и в систематичния преглед на недостатъците в уредбата в Конвенцията ICSID и ДЕХ в изследваната област (с. 201 и сл.).

Сред най-важните приноси в труда от гледна точка на международното частно право са тези в четвърта глава, посветена на определянето на приложимото право към енергийните инвестиционни спорове (с. 205 и сл.). Интерес представлява разграничаването на споровете по договори и по споразумения, и извода за проблемите при определяне на приложимото право към инвестиционните споразумения (с. 206-207).

Научно-приложен принос в глава пета представлява изследването на новите тенденции и опитите за отстраняване на недостатъците в международния инвестиционен арбитраж и влиянието на правото на Европейския съюз върху енергийните инвестиционни спорове.

Многобройните доктринерни и нормативни източници също са показател за приносния характер на хабилитационния труд. Той може да бъде полезен не само за изследователи на правната доктрина, но и за практикуващи юристи, както и за представители на други професии, свързани с международните инвестиции.

4.2. Научни приноси в монография, статии и доклади.

- Публикуваната монография на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ на тема „Настойничество и попечителство над детето в международното

семеино право“ е първото българско и турско монографично изследване, посветено на настояничеството и попечителството над детето в международното частно право;

- Две статии в *сп. Стратегии на образователната и научната политика*, бр. 4s/2024, представляващи научно-образователен преглед - на ускорения арбитраж и на правния режим на достъпа до пазара на труда на граждани на трети държави (с принос в сравнителноправния анализ на предимствата и недостатъците);
- Статия на английски език на тема „Приложимо право към замърсяването на околната среда в открито море съгласно международното частно право“ (с принос е анализът на международните конвенции и на морски инцидент във връзка с определянето на приложимото право и на юрисдикцията);
- Статия на тема „Етичните правила, приложими към адвокатите на страните в международния търговски арбитраж“ (принос е анализът на трудностите в практиката, недостатъците в правната уредба и проблемите с налагането на санкции);
- Представени са и няколко доклади на Научна конференция с международно участие „100 години от рождението на чл. кор. проф. д-р Александър Янков“, организиран от ЦЮН при БСУ - 20 и 21 юни 2024 г. – за международните конвенции за задълженията за издръжка в международното турско частно право (с принос в съпоставката между чл. 19 от турския КМЧП и Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г.); за уредбата на тълкуването и попълването на празноти съгласно чл. 7 от Виенската конвенция за международна продажба на стоки (CISG); за приложимото право към договорите за строителство от гледна точка на FIDIC и арбитража в международното турско частно право“ (с принос в съпоставката на националното турско законодателство и правилата на FIDIC, както и механизмите за разрешаване на споровете, породени от действието на договорите за строителство).

Гореизложеното ми дава основание да направя заключението, че публикациите притежават необходимите научни приноси за заемане на академичната длъжност „доцент“.

5. Критични бележки и препоръки

5.1. Критични бележки

Бележки по хабилизационния труд:

- Във въведението би следвало по-стегнато да се посочи предметът на изследването; не са обособени достатъчно ясно целите на разработването му и начините за постигането им, както и използваните методи;
- На моменти преобладава описателният характер на изложението за сметка на аналитичния;
- Наред с класическия метод на изследване – анализ, би било добре да се използват и други методи;
- Интердисциплинарният подход е подходящ избор на автора, но е добре въпросите на международното частно право да бъдат преобладаващо изследвани предвид предмета на изследването;
- Би било по-добре процесуалните въпроси на международното частно право да бъдат по-добре подредени и анализирани, както е при приложимото право;
- В заключението е препоръчително да се оформят ясно обобщените изводи от направеното от автора изложение;
- Има значителен брой стилистични и редакционни неточности;

Бележки по другите публикации:

- Някои от статиите и докладите са без посочване на данни за списанията и сборниците, в които са публикувани.

Тези бележки не променят принципно положителното ми становище.

5.2. Препоръки

Първата ми препоръка към кандидата е да продължи да изследва разглеждания в хабилитационния труд проблем поради неговата теоретична и практическа значимост.

На второ място, предвид новостта на проучването на този правен проблем не само в българската, но и в чуждестранната правна литература, е уместно хабилитационният труд да бъде преведен и на английски език и публикуван и в чужбина, като преди това бъде съобразен с направените критични бележки.

6. Заключение

В заключение ясно и изразявам становището си за избор на кандидата Емине Иляз на академичната длъжност „Доцент“ в Юридическия факултет на БСУ и предлагам на научното жури да гласува положително за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Дата: 23. 07. 2024 г.
гр. София

Подпис.....
/доц. д-р Диана Маринова/